

Опорний заклад Демидівський ліцей
Демидівської селищної ради Рівненської області

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
опорного закладу Демидівського ліцею
від 28.08.2025 за №7

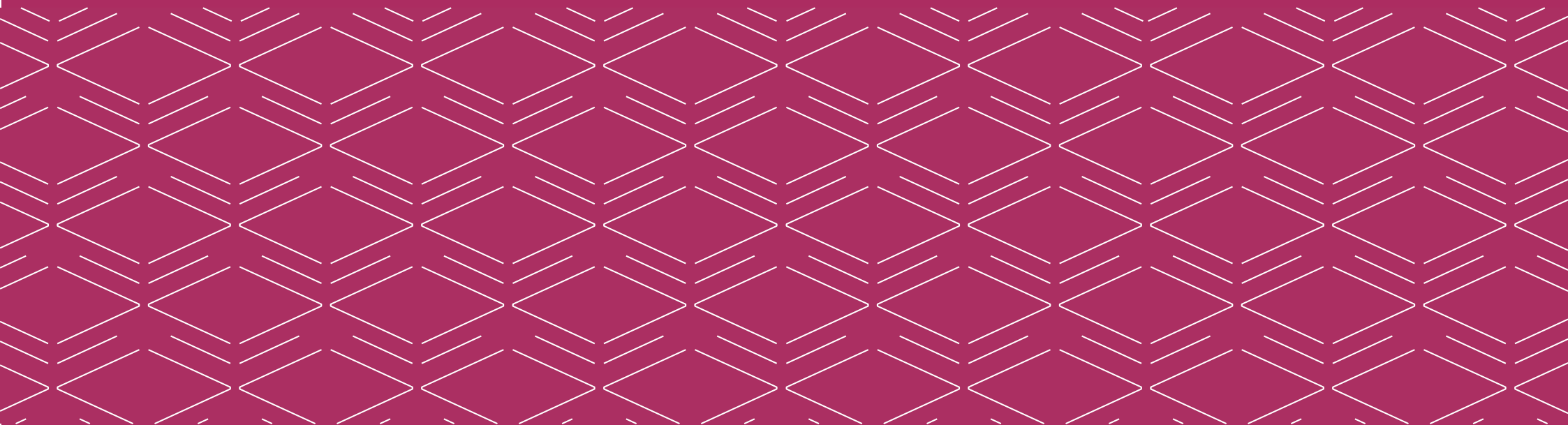
Підприємництво і фінансова грамотність

Навчальна програма для 8-го класу

Розроблена на основі модельної навчальної програми "Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт. Беспалко І. В., Войтицька Л. В., Тригуб О. В., Ролік В. А.)

Укладач Зелінський О.В.

Навчальна програма
"Підприємництво та фінансова грамотність"
для здобувачів знань 8 класів

I частина (8 клас)

Очікувані результати навчання	Зміст курсу	Види навчальної діяльності
РОЗДІЛ I. ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ КУЛЬТУРИ		
Цілі розділу: визначити та встановити взаємозв'язок між рівнем фінансової грамотності та фінансовим добробутом людини; з'ясувати вплив рівня фінансової грамотності на формування фінансової культури на особистісному та загальнонаціональному рівнях; спрямувати здобувачів знань на отримання знань і практичних навичок з основ фінансової грамотності та формування високої фінансової культури задля досягнення особистого та суспільного фінансового добробуту; сприяти формуванню та становленню сімейної фінансової культури в Україні.		
Здобувач освіти: <ul style="list-style-type: none"> ▪ знає визначення основних понять теми "фінансовий добробут" та "фінансова стійкість"; ▪ аналізує життєві ресурси людини (людський капітал), матеріальні та нематеріальні, наприклад, час, здоров'я, працездатність тощо та ефективність їх використання; ▪ розуміє зміст понять "фінансова культура" та "фінансова грамотність", їх взаємозв'язок; ▪ називає складові фінансової культури;	Тема 1. Фінансовий добробут, фінансова стійкість та формування фінансової культури. <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з навчальним курсом, його метою, завданнями та структурою. 2. "Фінансова стійкість" та "фінансовий добробут". 3. Формування особистого фінансового добробуту. 4. Людський капітал: наявність матеріальних та нематеріальних ресурсів, їх ефективне використання.	Орієнтовний перелік: <ul style="list-style-type: none"> ▪ огляд ключових компетентностей фінансово грамотної людини; ▪ індивідуальна робота (дослідження власних життєвих ресурсів); ▪ порівняння двох протилежних прикладів – фінансово грамотної і фінансово залежної людини; ▪ робота з основними поняттями теми; ▪ пояснення вчителя (складові фінансової культури, бесіда); колективне обговорення на тему: <ul style="list-style-type: none"> ▪ "Чи взаємозалежні особистий фінансовий добробут громадянина та фінансовий добробут держави?";

Очікувані результати навчання	Запропонований зміст курсу	Види навчальної діяльності
<ul style="list-style-type: none"> ▪ аналізує взаємозалежність фінансового добробуту на особистому та загальнодержавному рівнях; ▪ обізнаний з результатами досліджень з фінансової грамотності в Україні; ▪ висловлює власні судження щодо рівня фінансової грамотності та фінансової культури громадян України; ▪ прогнозує розвиток фінансової грамотності та фінансової культури в Україні; ▪ вміє працювати самостійно та в команді; ▪ активно бере участь в обговоренні теми; ▪ висловлює та аргументує власну думку; ▪ робить обґрунтовані висновки; ▪ розвиває критичне мислення. 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Роль цінностей у формуванні фінансового добробуту людини. 6. Поняття "фінансова грамотність" та "фінансова культура". 7. Складові фінансової культури. 8. Підвищення фінансової грамотності, як запорука забезпечення високої фінансової культури. 9. Формування сімейної фінансової культури. 10. Взаємозалежність фінансового добробуту на особистому та загальнодержавному рівнях. 11. Характеристика сучасної фінансової культури в Україні. 12. Результати дослідження з фінансової грамотності в Україні (2018, 2021 роки тощо). 13. Перспективи розвитку фінансової грамотності в Україні. 14. Визначення власного рівня фінансової грамотності. 	<p>опрацювання результатів дослідження з фінансової грамотності в Україні у відповідному форматі (на вибір учителя):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ виконання індивідуального завдання; ▪ робота в парах/групова робота; ▪ оформлення робочих результатів на онлайн-дошці; <p>обговорення результатів та дискусія у форматі круглого столу, пошук відповідей на такі запитання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ У чому причина низьких показників фінансової грамотності населення в Україні? ▪ Який вплив цих показників на розвиток нашої держави? ▪ Які кроки та заходи потрібно реалізувати, щоб підвищити цей рівень? ▪ Якою є моя особиста участь у цьому процесі? ▪ Які перспективи розвитку фінансової грамотності населення в Україні; <p>тестування: визначення власного рівня фінансової грамотності на сайті визначення загального рівня фінансової грамотності класу/групи;</p>

Очікувані результати навчання	Запропонований зміст курсу	Види навчальної діяльності
		<p>Домашнє завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ обговорити питання фінансової грамотності з батьками; ▪ запропонувати батькам пройти тестування з фінансової грамотності для дорослих на сайті "Талан – центр фінансових знань" НБУ. ▪ запропонувати батькам пройти навчання з фінансової грамотності на платформах Prometheus, EdEra, EdWay, "Талан – центр фінансових знань" Дія. Цифрова освіта та на інших майданчиках (на вибір); ▪ запропонувати батькам підписатися на офіційні інформаційні канали НБУ: ютуб-канал НБУ плейлист "Фінансова обізнаність"; ▪ телеграм-канал НБУ. Знати. Розуміти <p>практична робота: ігротренінги з фінансової грамотності;</p> <p>проектна робота: провести онлайн – опитування серед своїх друзів та знайомих і визначити рівень фінансової грамотності свого оточення.</p> <p>Результати оформити у формі презентації.</p>

РОЗДІЛ II. ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ЛЮДИНИ

Цілі розділу: визначити та розглянути основні складові фінансової грамотності людини; зосередити увагу на важливості обов'язкового фінансового планування в досягненні фінансового добробуту; розглянути найпоширеніші схеми фінансового шахрайства стосовно споживачів фінансових послуг; сприяти ефективному вибору особистої форми зайнятості здобувачів освіти в майбутньому; формувати свідому культуру благодійності, як невіддільну частину фінансового життя людини.

Здобувач освіти:

- має уявлення про рівні фінансового забезпечення життя;
- визначає власний фінансовий рівень, називає його недоліки та переваги;
- пояснює значення терміну "фінансова ціль";
- уміє ставити особисті фінансові цілі;
- усвідомлює важливість фінансового планування життя;
- розрізняє види доходу: трудові та нетрудові (доходи від власності або пасивні доходи), регулярні та нерегулярні, активні та пасивні;
- розрізняє види витрат: регулярні, разові та непередбачувані;
- усвідомлює різницю між бажаннями та потребами;
- вчиться ефективно управляти своїми фінансовими потребами та бажаннями;
- здійснює планування бюджету за наведеним прикладом;

Тема 1. Фінансове планування життя.

1. Рівні фінансового забезпечення життя людини [фінансова залежність (наприклад, неповнолітніх дітей від батьків), фінансова незалежність, фінансова свобода].
2. Активний та пасивний доходи
3. Фінансова ціль та її види.
4. Постановка фінансових цілей та шляхи їх досягнення. SMART-цілі.
5. Бажання та потреби: ефективне співвідношення.
6. Фінансове планування (загальна характеристика фінансового плану життя).
7. Особистий бюджет (види доходів та витрат).
8. Методи складання особистого бюджету.
9. Види сімейного бюджету (окремих, спільний, змішаний).
10. Борги: види, наслідки та шляхи повернення позичених коштів.

Орієнтовний перелік:

- **бесіда:** "Планування – запорука виконання будь-якої роботи";
- **пояснення вчителя:** рівні фінансового забезпечення життя людини;
- **визначення понять** "активний" та "пасивний" доходи;
- **складання математичних співвідношень** активних та пасивних доходів на різних рівнях фінансового забезпечення життя.
- **формування поняття** "фінансова ціль", "фінансова подушка" або резервний фонд;
- **індивідуальна робота:** на основі прикладів визначити вид фінансової цілі;
- **групова робота:** на конкретних прикладах визначити, що є бажанням, а що потребою;
- **ознайомлення з поняттями** "особистий" та "сімейний" бюджету;

Очікувані результати навчання	Запропонований зміст курсу	Види навчальної діяльності
<ul style="list-style-type: none"> ▪ розвиває математичну компетентність; ▪ розуміє, що таке "борг", "фінансовий борг" та чому їх завжди потрібно повертати; ▪ усвідомлює негативний вплив прострочених ("поганих") фінансових боргів на рівень фінансового добробуту людини; ▪ упевнено використовує в навчанні інформаційні технології. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ визначення ролі фінансових боргів у фінансовому плануванні; ▪ робота в парах: на основі прикладів визначити види особистого/сімейного бюджету; ▪ практична робота: здійснити планування бюджету за наведеним прикладом; ▪ тестування мобільних додатків з ведення бюджету.
<p>Здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ розуміє зміст та значення понять "заощадження", "фінансова стійкість", "ощадливість" та "сталий розвиток"; ▪ наводить приклади ощадливої поведінки в повсякденному житті; ▪ розуміє, що ощадлива фінансова поведінка кожного члена сім'ї сприяє підвищенню фінансової стійкості родини в цілому; ▪ дотримується правил економії та ощадливості в побуті; ▪ ознайомлений з основними видами та методами заощаджень; ▪ аналізує переваги заощаджень; ▪ уміє налаштувати послугу "мобільні заощадження" (за наявності власної банківської картки); 	<p>Тема 2. Основні правила заощаджень.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття "заощадження", "ощадливість", "сталий розвиток" та "екологічна безпека". 2. Види та методи фінансових заощаджень. 3. Поняття та функції фінансової "подушки безпеки". 4. Розумна ощадлива поведінка – запорука власного фінансового добробуту та фінансової стійкості. 5. Формування особистої культури заощаджень. 6. Налаштування та використання послуги "мобільні заощадження". 	<p>Орієнтовний перелік:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ колективне обговорення питання за методом опозиційний "Акваріум". Питання, що обговорюються: "Заощадження – це додаткові можливості!", "Заощадження – це втрачені можливості!"; ▪ презентація учнями роботи над випереджальним завданням "Основні правила та види заощаджень"; ▪ індивідуальна робота: пояснить вислів "Спочатку заплати собі"; ▪ пояснення вчителя; ▪ фронтальна робота: визначити, яке місце посідають заощадження у складанні особистого/сімейного бюджету;

Очікувані результати навчання	Запропонований зміст курсу	Види навчальної діяльності
<ul style="list-style-type: none"> ▪ усвідомлює важливість формування власної/сімейної фінансової подушки безпеки на випадок непередбачуваних обставин; ▪ розвиває критичне мислення; ▪ формує особисту культуру розсудливих фінансових заощаджень. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ практична робота: аналіз різних фінансових ситуацій, пов'язаних з наявністю/відсутністю заощаджень та прикладів ощадливої поведінки; ▪ колективне обговорення питання: "Яку роль відіграє у формуванні власного фінансового добробуту та фінансової стійкості, фінансова "подушка безпеки"?" <p>домашнє завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ обговорити з батьками наявність фінансової подушки безпеки у вашій сім'ї; ▪ за допомогою батьків налаштувати послугу "мобільні заощадження" на власних платіжних картках (за їх наявності).
<p>Здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ знає, що таке "банківський рахунок"; ▪ називає основні види банківських рахунків: особистий банківський рахунок, банківський рахунок підприємства; ▪ розуміє відмінність банківського рахунку від номеру платіжної картки; ▪ знає, як оформити банківську платіжну картку; ▪ критично мислить та аналізує різні пропозиції щодо оформлення банківської картки; 	<p>Тема 3. Банківський рахунок та платіжна картка. Оплата товарів та послуг.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття "банківський рахунок", його функція та види. 2. Правила відкриття банківського рахунку. 3. Що таке IBAN, його характеристика. 4. Види та функції платіжних карток. 5. Елементи (основні дані) платіжної картки. 6. Порядок оформлення платіжної картки. 7. Використання фізичної та віртуальної платіжних карток. 	<p>Орієнтовний перелік:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ пояснення вчителя: банківський рахунок, його види; ▪ робота з підручником/інтернет джерелами: ознайомлення з міжнародним номером банківського рахунку IBAN; <p>практична робота:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ визначити критерії відбору та обрати банк для оформлення платіжної картки; ▪ здійснити на вибір переказ з картки на картку/оплату послуги/товару в інтернеті;

Очікувані результати навчання	Запропонований зміст курсу	Види навчальної діяльності
<ul style="list-style-type: none"> ▪ знає, що таке "кешбек", може назвати переваги його використання; ▪ знає основні види платіжних карток: дебетові, кредитні; віртуальні банківські картки, електронні гаманці; ▪ уміє користуватися банківською платіжною картою в банкоматах, терміналах, під час оплати товару в магазині, транспорті, онлайн-магазині тощо; ▪ обізнаний щодо використання основних платіжних систем, які діють в Україні; ▪ розуміє зміст понять "цифрова фінансова грамотність" та "цифрові фінансові послуги"; ▪ формує власну обачну фінансову поведінку під час здійснення грошових переказів та використання платіжних карток; ▪ застосовує набуті знання на практиці. 	<ol style="list-style-type: none"> 8. Поняття "цифрова фінансова грамотність" та "цифрові фінансові послуги". 9. Інтернет-банкінг. 10. Види популярних платіжних систем в Україні: VISA, MasterCard, ПРОСТІР, їх загальна характеристика. 	<p>домашнє завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разом із батьками сплатити за рахунками комунальні послуги; ▪ порівняти та визначитись, який спосіб оплати (готівкою у банківському відділенні/поштовому відділенні, за допомогою інтернет-банкінгу, мобільного застосунку банку або платіжного терміналу самообслуговування) є найвигіднішим; ▪ допомогти бабусі/дідусеві сплатити комунальні послуги за допомогою інтернет-банкінгу.
<p>Здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ пояснює зміст поняття "фінансове шахрайство"; ▪ ознайомлений з основними видами фінансового шахрайства; ▪ уміє розгледіти ознаки фінансового шахрайства; ▪ знає основні принципи платіжної безпеки; 	<p>Тема 4. Фінансове шахрайство та безпека.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття "фінансове шахрайство". 2. Основні види фінансового шахрайства. 3. Платіжна безпека: основні правила безпеки використання платіжних карток та розрахунків. 4. Обачна фінансова поведінка. 	<p>Орієнтовний перелік:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ пояснення вчителя: основні види фінансового шахрайства; ▪ обговорення особистого досвіду, та досвіду знайомих; визначення актуальних видів шахрайства; ▪ групова робота: використання кейс-методу;

Очікувані результати навчання	Запропонований зміст курсу	Види навчальної діяльності
<ul style="list-style-type: none"> ▪ знає основні правила безпеки використання платіжних карток та розрахунків, у тому числі під час покупок в інтернеті; ▪ піклується про безпеку особистих даних, паролів і грошей; ▪ розуміє наслідки необачної фінансової поведінки; ▪ застосовує отримані знання на практиці; ▪ коректно реагує на випадки фінансового шахрайства в соціальних мережах; ▪ регулярно або негайно у разі підозри шахрайських дій змінює паролі, ПІН-коди та паролі до інтернет-банкінгу, особистих кабінетів, карток/рахунків, мобільних та платіжних пристроїв; ▪ поширює набуті знання та досвід у своєму оточенні. ▪ поширює набуті знання та досвід у своєму оточенні. 		<p>практична робота: ознайомлення з промокомпанією Національного банку України #ШахрайГудбай: promo.bank.gov.ua/stopfraud/ promo.bank.gov.ua/marathon-stopfraud/</p>
<p>Здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ називає та пояснює основні питання теми; ▪ розуміє суть сучасних форм зайнятості людини; ▪ обговорює переваги та недоліки різних форм зайнятості; ▪ аналізує компетентності найманого працівника та підприємця; 	<p>Тема 5. Вибір особистої форми зайнятості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Форми зайнятості та їх особливості. 2. Поняття "найманий працівник", "фрілансер", "підприємець", "бізнесмен", "інвестор". 3. Порівняльна характеристика найманого працівника та підприємця. 	<p>Орієнтовний перелік:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ евристична бесіда: "Сучасні форми зайнятості"; ▪ робота з основними поняттями теми; ▪ групова робота: визначення переваг та недоліків різних форм зайнятості і притаманних їм компетентностей за методикою "Світове кафе";

Очікувані результати навчання	Запропонований зміст курсу	Види навчальної діяльності
<ul style="list-style-type: none"> ▪ досліджує потреби та ресурси у визначенні власної форми зайнятості в майбутньому; ▪ усвідомлює важливість обрання ефективної особистої форми зайнятості задля досягнення фінансового добробуту та фінансової стійкості; ▪ розуміє, як певні фактори, наприклад, рівень освіти, працелюбність, проактивність, старанність можуть вплинути на рівень заробітної плати, доходу від підприємницької діяльності; ▪ розвиває навички командної роботи. 	<p>4. Вибір особистої форми зайнятості через аналіз власних потреб, здібностей та наявності ресурсів (у тому числі фінансових).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ колективна/групова робота: "Створення образу сучасного підприємця: стать, вік, освіта, місце проживання, вид підприємницької діяльності, компетентності"; ▪ запрошення на урок батьків, які працюють у сфері найманої праці та підприємництва; ▪ домашнє завдання: здійснити вибір майбутньої особистої форми зайнятості. За допомогою наданої вчителем методики проаналізувати власні здібності та ресурси.
<p>Здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ розуміє суть податків; ▪ розуміє, що частина особистих коштів кожної особи спрямовується до державного і місцевих бюджетів країни у формі податків і зборів; ▪ усвідомлює роль податків у функціонуванні держави; 	<p>Тема 6. Податкова культура.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суспільні блага та роль податків у їх формуванні. 2. Історія виникнення податків. 3. Податки в різних країнах світу (цікаві факти). 4. Податкова система України та податкова культура українців. 	<p>Орієнтовний перелік:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ перегляд навчальних відео з історії виникнення податків; ▪ пояснення вчителя: зміст та види податків; ▪ обговорення питання: " Без податків держава існувати не може" за методикою "мозковий штурм";

Очікувані результати навчання	Запропонований зміст курсу	Види навчальної діяльності
<ul style="list-style-type: none"> ▪ знає, що означають базові терміни з оподаткування "об'єкт оподаткування", "ставка податку", "податковий період"; ▪ ознайомлений з історією виникнення податків; ▪ наводить приклади основних загальнодержавних та місцевих податків та зборів в Україні; ▪ може назвати декілька напрямків використання загальнодержавних та місцевих податків та зборів; ▪ знає як сплачуються податки; ▪ ознайомлений з видами податкових знижок та порядком їх отримання; ▪ розуміє можливі наслідки за несплату податків; ▪ у фіскальному чеку про купівлю товарів/послуг може показати, де зазначена інформація про сплату покупцем податку на додану вартість; ▪ розвиває навички критичного мислення; ▪ працює з офіційними джерелами інформації; ▪ обраховує розмір загальнодержавних та місцевих податків за відомою ставкою; ▪ використовує в навчанні онлайн – калькулятори. 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Поняття "об'єкт оподаткування", "ставка податку", "податковий період". 6. Основні види загальнодержавних та місцевих податків та зборів. 7. Податкові знижки. 8. Відповідальність за несплату податків. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ профорієнтація: ознайомлення з професією податковий інспектор; ▪ зустріч із представником Державної податкової служби (наживо/онлайн); ▪ екскурсія до Державної податкової служби; ▪ відвідування офіційного сайту Державної податкової служби України; ▪ доведення до відома інформації про Податковий кодекс України ▪ демонстрування приклад розрахунку податкової знижки за навчання; ▪ ознайомлення з проєктом "Ціна держави" <p>практичне завдання: робота з онлайн – калькулятором "Рахунок від держави";</p> <p>домашня робота:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ порахувати розмір податків, які ви сплатили в магазині під час сімейного шопінгу; ▪ обговорити з батьками ситуації, коли подання податкової декларації є необхідним.

Очікувані результати навчання	Запропонований зміст курсу	Види навчальної діяльності
<p>Здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ розуміє зміст та значення благодійництва; ▪ обізнаний з історії розвитку благодійництва у світі та в Україні; ▪ знає основні напрями та види благодійництва; ▪ знає, що таке волонтерство та може назвати приклади волонтерського руху в Україні та світі; ▪ розуміє, як працюють благодійні фонди; ▪ розуміє основні принципи благодійництва (актуальність, добровільність, індивідуальна фінансова спроможність, адресність, прозорість, підзвітність, відповідальність); ▪ уміє відрізнити благодійництво від шахрайства; ▪ усвідомлює важливість особистої залученості до благодійній діяльності; ▪ приймає зважене рішення щодо участі в благодійництві відповідно до своїх потреб та наявних ресурсів; ▪ вмотивований займатися благодійництвом, волонтерством; ▪ формує власну та суспільну культуру благодійності; ▪ розвиває навички критичного мислення, креативності та роботи в команді; 	<p>Тема 7. Культура благодійності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль та значення благодійності. 2. Види благодійної діяльності. 3. Світовий досвід благодійництва. 4. Розвиток благодійності та волонтерського руху в Україні. 5. Як відрізнити благодійництво від шахрайства? 6. Формування особистої та суспільної культури благодійності. 	<p>Орієнтовний перелік:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ознайомлення з темою: "Історія виникнення благодійності у світі та в Україні"; <p>проектна робота з використанням методу проблемного навчання: клас об'єднується у групи, кожна з яких отримує завдання створити благодійний фонд певного напрямку, наприклад, допомога літнім людям, тваринам, армії, сиротам та іншим або обрати напрям самостійно. Під час виконання завдання варто проаналізувати такі питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ визначити проблему, що потребує вирішення; ▪ проаналізувати напрями діяльності діючих благодійних фондів; ▪ дізнатися про умови відкриття благодійного фонду; ▪ визначити роль кожного члена команди в роботі фонду; ▪ розробити логотип фонду; ▪ презентувати спільну роботу; ▪ зустріч із представниками благодійних фондів регіонального/всеукраїнського рівня; ▪ опрацювання результатів дослідження від фонду Zagoriy Foundation ▪ проектна робота: розроблення концепції благодійного фонду школи; ▪ домашнє завдання: зробити дослідження діяльності благодійних

Очікувані результати навчання	Запропонований зміст курсу	Види навчальної діяльності
<ul style="list-style-type: none"> ▪ уміє працювати з результатами досліджень та опрацьовувати отримані дані; ▪ розвиває навички проєктної роботи. 		<p>фондів та розвитку благодійництва в Україні;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ підведення загального підсумку вивченого матеріалу за методом "Прес": "Фінансова грамотність – запорука мого фінансового добробуту!"; ▪ створення особистого чек-листа навчальних курсів та планування їх проходження; ▪ відвідування навчальних онлайн-заходів Національного банку України, перелік яких розміщено на сайті "Талан – центр фінансових знань".

